

ILULISSAT-ISUMAQATIGIISSUT

ARCTIC OCEAN CONFERENCE

ILULISSAT, KALAALLIT NUNAAT, 27 - 29 MAJ 2008

Nunanut allanut Ministerip Naalakkersuisullu Siulittaasuata innersuussineratigut issittumi nunat tallimat immamut sineriallit Canada, Danmark, Norge, Rusland aamma USA – Ilulissani Kalaallit Nunaanni majip 28-ani 2008 politikikkut oqallinniarlutik ataatsimiipput.

Tulliuttullu isumaqatigiissutit akuersissutigalugit:

Issittup imartaa malunnaatilimmik allanngortoqalernerani sunnigaavoq. Silaannaap allanngoriartornera sermillu aakkiartornera pinngortitami ataqatigiinnermi, sumiiffinni innuttaasut inuussutaat, iniaqatigiit inuii aammalu pinngortitap tunniussinnaasaanik atuinnermi sunnisinnaapput.

Namminersortuunerat, nammineq pisinnaatitaaffii Issittullu imartaanut inatsisitigut oqartussaannikkut issittup imataanut sineriallit tallimat periarfissat unammillernartullu taakku aaqqiivigissallunit inissisimalluarput. Tassunga atatillugu eqqaamavarput Oslomi oktoberip 15-ani 16-anilu 2007 atorfilittatigut aallartitatsigut qaffasissumik issittup imartaata nunarsuarmioqatigiinni inatsisitigut sinaakkutit annertuut eqqartorneqarmat.

Imartat pillugit inatsit pisinnaatitaaffinnik aammalu nunaviit toqqaviisa avataaniittunik, imartat avatangiisiinik illersuineq, tassunga sumiiffiit sikullit ilanngullugit, sumiissusersiornissamat kiffaanggissuseq, imaani ilisimatusarneq aammalu imartat allatigut atornissaanut pisussaaffinnik pingaarutilinnik imaqarpoq. Inatsisit sinaakkutaannut taakkununga taamatullu piumasaaatinut aporaassinnaasunut piumasaaqatinut inatsisitigut malinninnissamat pisussaaffeqaannassaagut.

Sinaakkutip taassuma issittup imartaanut sineriallu tallimat immamillu atuisut allat aalajangersakkat tulluuttut atorlutgit nunat ilui aqutigalugit akisussaaffilimmik ingerlatsinissamat patajaatsumik toqqammavilerpai. Taamaattumik issittup imartaa aqussallugu immikkut nunarsuarmioqatigiit inatsisaannik pisariusumik ineriartitsinissamat pisariaqartitsinngilagut. Issittup imaani ineriartornermut malinnaajumavugut iliuusissallu tulluuttut ingerlatissallugit ingerlaannassalluta.

Issittup imartaa immikkuullarissumik pinngortitami ataqatigiinneqarpoq, nunallu issittup imartaanut sineriallit illersussallugu pisussaaffeqarput. Misilittakkat takutereerpaat imaatigut assartuutit ajutoornerisa malitsigalugulu imaanik mingitsitsinerit pinngortitap ataqatigiinneranik qanoq annertutigisumik akornusersuisinnaanersoq, taamaalillunilu

sumiiffimmi innuttaasut inuuniutaannut inuiaqatigiinnullu annertuumik innarliisarteq. Issittumi imartap sunnertiasup illersornissaa pigiinnarnissaalu qulakkeerniarlugit nunat tallimat peqataasut allallu soqutiginnittut suleqatigalugit alloriaateqassapput. Tamanna siunertaralugu suleqatigiinnissatsinnut siunniussaqaarpugut, tassani nunarsuarmioqatigiit imarsiornermik kattuffiat aqputigalugu suliniutaareersut nukittorsarniarlugit suliniutissallu nutaat inerisarniarlugit imarsiorenmi isumannaallisaanerup pitsanngorsaaviginissaanut, aammalu Issittumi umiarsuartigut mingutsitsisinnaanerup navianaataata pinaveersimatinniarnernanut annikillisarneranulluunnit peqataassalluta.

Issittumi imartap takornariaqarnikkut, assartuinikkut, ilisimatusarnikkut isumalluutinillu inerisaanikkut atuinerulernermi ajutooratarsinnaanerit annerulersinneqassapput, taamaattumillu ujaasinermit annaassiniarenmullu periarfissat nukittorsarneqaqqittariaqarput, taamatullu Issittumi inissaqartitsineq nunani peqaraasuni ajutoortoqassagualuarp atorneqarsinnaasunik. Unammillernartut tamakku aaqqiivigissagaassi paasissutissanik paarlaasseqatigiittarnissaq suleqatigiinnermi pisariaqavippoq. Issittumi inuup isumannaatsuunissaa siuarsarniarlugu suliaqassaagut, tassani illugiilluni arlariilluniluunnit nunat iluminni imaluunnit nunat allat tulluuttut aaqqissuusseqatigiinnerisigut.

Nunat issittup imartaanut sineriallit tallimat allallu soqutiginnittut peqatigalugit maanna qanittumik suleqatigiipput. Suleqatigiinneq tamanna nunaviit toqqaviinut tunngatillugu, immap avatangiisiinik illersuinermi allatigullu ilisimatusarnermi ilisimatuussutsikkut paasissutissanik katersinermi ingerlavoq. Suleqatigiinneq tamanna nukittorsarniarlugu sulissaagut, tamannalu tamatta immitsinnut tatigeqatigiinnitsisut aammalu ersarissutsikkut, soorlu piffissaatillugu paasissutissanik kisitsisinillu paasiniakkanik paarlaasseqatigiinnitsigut. Issittumi Siunnersuisooqatigiit allallu nunarsuarmioqatigiit oqallittarfii tassunga ilaallutik Barents Euro-Arctic Rådet qulequttani aalajangersimasuni, soorlu sumiissusersiornermi isumannaallisaaneq, ujaasineq annaassiniarnerlu, avatangiisinik nakkutiginninnikkut ajunaarnersuaqaratarsinnaaneranullu upalungaarsimaneq aammalu ilisimatuussutsikkut suleqatigiinneq Issittup imartaanut attuumassutilinnik pingaarutilimmik alloriareersimapput. Nunat Issittup imartaanut sineriallit tallimat Issittumi Siunnersuisooqatigiit aammalu nunarsuarmioqatigiit oqallittarfii attuumassutillit sulineranut ingerlaavartumik tapersersuinertik ingerlatiinnassavaat.

Ilulissat, 28. maj 2008